

ZAMUDIOKO UDAL FUNTSAREN ISAD

Identifikazio-arloa

Erreferentziazko kodea	ES 48020 AHFB/BFHA U48905
Titulua	Zamudioko Udal Artxiboa
Data(k)	1785 – 1940
Deskribapen maila	Funtsa
Deskribapen-unitatearen bolumena eta euskarria	<ul style="list-style-type: none"> – Metro linealak: 7,47 m/l – Kaxak: 64 – Liburu solteak: 2 – Espediente-kopurua: 1280 Papera.

Testuinguru arloa

Ekoizlearen izena	Zamudioko Udala
Instituzio historia	<p>Zamudio Bizkaiko Txorierrri eskualdean dago eta Bilboko barruti judizialekoa da.</p> <p>Zamudio eta Derio elkartuta egon ziren, eta erakunde juridiko bakarra eratu zuten 1927 eta 1931 bitartean.</p> <p>Zamudioko elizatea ere 1965ean Bilboren barruan gelditu zen, hiribilduaren hedapen-asmoengatik, eta 1982an desanexionatu zen berriro.</p> <p>Zamudio elizatea Uribeko merindadekoa zen, eta Bizkaiko Jaurerriko Batzarrean berrogeita bi zenbakiko eserlekua hartu zuen.</p> <p>Aril mendian Eneolitikoko eta Brontzeko garaiko aire zabaleko asentamenduak daude udalerrian, K.a. 2800 eta 1000 urte artekoak, eta horietan aztarna litikoak agertu dira. Gainera, Gasteleku Landaren tumulua dago. Berreagako multzo arkeologikoa Burdin Arokoa da, K.a. III. mendetik I.era, bizitzeko lekuak eta ehortzetxeak dituena.</p> <p>Bizkaiko Lur Lauan gertatzen den bezala, Erdi Aroko instituzionalizazio-prozesuan, Zamudio elizate bihurtu zen. Parrokia-tenplua, San Martin izenarekin, XII. mendean eraiki zuten eta 1545. urtean berreraiki zuten estilo gotikoan, eta ondoren XVIII. mendean.</p>

Instituzio historia	<p>Kokapen geografiko estrategikoan dago Bilbotik Bermeorako bidean Mungiatik, Plentzia eta Eskuinaldea Jaurerriaren barrualdearekin lotzen dituen lekuan, eta, gainera, Konpostelako Donejakue bidean dago, kostaldetik.</p> <p>Behe-Erdi Aroan Bizkaiko lurralde osoan izan ziren bandera-borrokek eragin handia izan zuten Zamudion. Udalerrria, halaber, mendeetan zehar lurraldeak izan zituen gatazka armatuen lekuko izan zen, XIX. mendeko gerra karlistak eta XX. mendeko Gerra Zibila bereziki nabarmenduta. Mendiak tropa frankisten lurraldea defendatzeko eraiki zen Burdin gerrikoaren parte izan ziren.</p> <p>Bere ekonomia landatarra izan da, nekazaritzakoa, abeltzaintzakoa eta basakoa. Burdinolak eta errotak zituen.</p> <p>XX. mendean, Zamudion ekonomia eta biztanleria suspertu zuten industriak ezarri ziren. Egun, jendea bizi den herria da, eta komunikazio onak izan dira egoera horretan.</p>
Artxibo historia	<p>Zamudioko elizateko agiriak udal artxiboan gorde dira 1992an Bizkaiko Foru Artxibo Historikora eraman arte. Lekualdaketak, funtsean, 1940 baino lehenagoko dokumentazio historikoa ekarri zuen, eta gainerako dokumentuak udal-artxiboan daude.</p> <p>Kontuan izan behar da XX. mendeko dokumentazioan hutsuneak daudela, 1965etik 1982ra bitartean Bilboko hiribilduarekin bat egin eta erakunde juridiko gisa izateari utzi ziotelako.</p> <p>Bizkaiko Foru Aldundiko Ondare Historikoaren Zerbitzuak dokumentazioa lekualdatu aurretik egindako txostenaren arabera, dokumentu-bolumen ertaina duen artxiboa da.</p> <p>Udal artxiboa udal higiezin batean instalatuta zegoen. 1966a baino lehenagoko dokumentazio historikoa areto oso batean zegoen, eta, oro har, ondo instalatuta zegoen kutxetan, nahiz eta liburu batzuk solte zeuden. Ondorengo dokumentazioa kaxetan zegoen, eta askatuta ere bai, modu desordenatuan jarrita.</p>

Artxibo historia	<p>Dokumentazioa 1983 aldera antolatu zen, diruz lagundutako lantalde bati esker. Dokumentuen tipologiaren arabera eta kronologikoki ordenatu zen. Gainera, fitxategi batean akta-liburuetako akordioak hustu ziren. Ez zen deskribapen-tresnarik erabili.</p> <p>BFAHn gordailatutako dokumentazio historikoaren artean 1900eko artxiboko dokumentazioaren inbentario bat eta 1933ko ondorengo beste inbentario bat daude. Dokumentuetako baten arabera, 1894an, Bizkaiko gobernadore zibilak Zamudioko udal-artxiboaren zaintza kendu zion artxiboaren ardura zuen udaleko behin-behineko idazkariari, dokumentuak hondatzea saihesteko.</p>
Sarrera modua	<p>BFAHn gordailatutako dokumentazioa 1992ko azaroaren 19an sartu da, Bizkaiko Foru Aldundiak eta Zamudioko Udalak urte horretako abenduaren 10ean sinatuko zuten lankidetzaren hitzarmena betez.</p> <p>1995eko azaroaren 8an, artean udal-instalazioetan jarraitzen zuen dokumentazio historikoa bidali zion udalak BFAHri.</p>

Eduki eta egitura arloa

Irismena eta edukia	<p>Zamudioko elizateak eta udalak 1785 eta 1940 artean sortutako dokumentazio historikoa.</p>
Balorazioa, hautaketa eta ezabaketa	<p>Kontserbazio iraunkorreko dokumentazioa.</p>
Sarrera berriak	<p>Beste hitzarmen bat sinatuz gero, sarrera berriak egon daitezke.</p>
Erakundea	<p>Dokumentazioa Udal Artxibozainen Lantaldearen sailkapen-koadroaren bidez antolatu da, serie batzuekin handituta.</p> <p>Koadroa BFAHn dauden udalerrri guztietarako erabiltzen da, eta, beraz, baliteke udalerrri horretan sortutako dokumentazioaren artean serie batzuk ez islatzea.</p> <p>Gobernuaren, Idazkaritzaren eta Udal Administrazioaren eta Ogasunaren jarduerak hartzen ditu, honela:</p> <ul style="list-style-type: none">– Gobernua: 60 dokumentu 1820 eta 1940 artekoak.– Idazkaritza: 749 dokumentu 1815 eta 1940 artekoak.– Ogasuna: 470 dokumentu 1785 eta 1940 artekoak.

Sartzeko eta erabiltzeko baldintzen arloa

Sartzeko baldintzak	Sarrera askea. Salbuespenetarako, ikus Bizkaiko Foru Agiritegi Historikoaren ISAD.
Erreproduktzio baldintzak	Erreproduktzio askea. Salbuespenetarako, ikus Bizkaiko Foru Agiritegi Historikoaren ISAD.
Dokumentuen hizkuntza/idazkera	Gaztelania.
Ezaugarri fisikoak eta baldintza teknikoak	Kontserbazio-egoera, oro har, ona da.
Deskribapen tresnak	Dokumentazio guztia katalogatuta dago, eta Bizkaiko Foru Agiritegi Historikoko Udal Atalak erabiltzen dituen deskribapen-tresnen bidez eskura daitezke: a. Sailkapen-koadroa. b. ARWE datu-basea, artxiboari buruzko katalogazioa kudeatzeko. Hainbat sarbide-puntu eta onomastika, toponimia eta gaikako indize ditu. c. ARIT datu-basea , kanpo-kontsultarako, aurrekoaren informazio eta sarbide berarekin.

Lotutako dokumentazio arloa

Jatorrizko dokumenturik ote dagoen eta horien kokalekua	Dokumentazio guztia originala da.
Kopiarik ote dagoen eta horien kokalekua	Bizkaiko Foru Agiritegi Historikoa gordetzen duen dokumentazioaren zati bat digitalizatzen eta Interneten erabiltzaileen eskura jartzen ari da. Sarbidea ARITen datu-basea ren bidez ere egiten da. Akta-liburuak, 1830 baino lehenagoko dokumentazioa, 1900 baino lehenagoko dokumentazioa (planoak barne), eta 1910 baino lehenagoko biztanleen erroldak digitalizatu dira.

Lotutako deskribapen unitatea	<p>Zamudioko Udalarekin lotutako dokumentu-iturriak daude BFAHren ataletan, batez ere administrazio-atalean eta atal judizialean.</p> <p>Udalak 1940tik gaur arte sortutako dokumentazioa, eta urte horretakoa baino lehenagokoa dena, 1855. urtetik 1940. urtera arte Foru Agiritegian utzi ez zena hain zuzen, udaletxean dago. 7218 dokumentazio-kutxa ditu, 1000 metro linealekoak. Inbentario bat du; gainera, 1858tik gaur arte osoko bilkurako akten liburu guztiak digitalizatuta daude, baita 1940tik 2014ra arteko kudeaketako administrazio-espeditenteak ere, eta dokumentazioaren arduraduna idazkaria da. Harekin harremanetan jar zaitezke 94 406 09 90 telefonoan, 226 luzapena, eta helbide elektronikoa honetan: vvidarte@zamudio.eus.</p>
Argitalpenei buruzko oharra	<p>Bilbao, Amaia (1997). Derio, Zamudio eta Lezama: Azterlan historiko - artistikoa. Bizkaiko herrien monografiak. Bizkaiko Foru Aldundia. Bilbo.</p>

Oharren arloa

Oharrak	<p>Bizkaiko Foru Agiritegi Historikoko Udal Atalak artxibo historikoaren funtzioa betetzen du funtsak gordailutu dituzten udalerrientzat.</p>
---------	---

Kontrol arloa

Artxibozainaren oharra	<p>Actuaciones Culturales Estrategicas 4 SL enpresak Bizkaiko Agiritegi Historikoko udal-atalerako egindako deskribapena, bertako teknikariak gainbegiratuta.</p>
Arauk edo erregelak	<p>General International Standard Archival Description, Second Edition, ISAD (G) (Agirien Deskribapenerako Nazioarteko Arau Orokorra). Deskribapen Agirien Batzordeak hartutakoa Agirien Nazioarteko Kontseiluan, Stockholmen (Suedia), 1999ko irailaren 19-22an. Madril. 2000.</p>
Deskribapenaren data	<p>2020/01/20</p>